Adatszerkezetek

Vekov Géza

Lista

Speciális listá

Verem AAT

AAT

várakozási sor AAT

Elsőbbségi s AAT

Implementálás

Statikus implementálás

implementálás

Dinamikus implementálá:

Adatszerkezetek

04. Listák, vermek, sorok

Vekov Géza

2023. március 22.

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Lista

speciális list:

Verem AA

Várakozási

Kétvégű várakozási sor

Elsőbbségi s

Implementálá

implementálá

Dinamilum

implementálás

Lista

Lineáris lista AAT

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Lista

Speciális listá

Várakozási so

Kétvégű várakozási sor

Elsőbbségi sor

AAT

mplementálás Statikus implementálás Dinamikus implementálás

Mi egy lineáris lista?

Azonos típusú elemek lineáris tárolója

- Homogén: az elemek azonos típusúak.
- Az elemeket szekvenciálisan érjük el
- Az elemek lehetnek
 - Egyszerűek: számok, karakterek
 - Összetettek: struktúrák, osztályok
- Dinamikus vagy félstatikus az elemek száma nem ismert.

Összehasonlítás: tömb és lista

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Lista

Speciális list

Verem AAT

AAT

AAT

Elsőbbségi sol AAT

mpiementaias Statikus implementálás Hasonlóságok

Hasonlóságok

- Homogén: az elemek azonos típusúak.
- Az elemek lehetnek
 - Egyszerűek: számok, karakterek
 - Összetettek: struktúrák, osztályok

Különbségek

Tömb

- Az elemeket egy index segítségével érjük el
- Statikus

Lista

- Az elemeket szekvenciálisan érjük el
- Dinamikus vagy félstatikus

Lineáris lista AAT

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Lista

peciális listá

verem AAT

Várakozási so

Kétvégű várakozási so

Elsőbbségi sor

Implementálás Statikus

Statikus implementálás Dinamikus implementálás

Értelmezett műveletek

- létrehozás/megszüntetés
- beszúrás
- törlés
- keresés
- üres/tele ellenőrzések
- igény szerint más műveletek

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Lista

Speciális listák

Verem AAI

Várakozási s

Kétvégű várakozási so

AAT

Implementálá:

implementálá

implementalas

implementálás

Speciális listák

Speciális listák

Adatszerkezetek

Vekov Géza

List

Speciális listák

Verem AAT

Várakozási :

Kétvégű várakozási s

Elsőbbségi so AAT

Implementálás Statikus implementálás

Sajátos tulajdonság

Előre meg van határozva, hogy a **törlés** művelet melyik elemet fogja kivenni a listából. Eszerint:

- Az utolsóként betett elemet törli először Last In First Out lista (például a verem)
- Az elsőként betett elemet törli először First In First Out lista (például a várakozási sor)
- A legnagyobb prioritású elemet törli először (pl. az elsőbbségi sor)
- Más meghatározott elemet töröl (pl. a kétvégű várakozási sor)

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Lista

peciális listá

Verem AAT

Várakozási so

Kétvégű

Elsőbbségi sc

Implementálá

Statikus

implementálás

implementálás

Verem AAT

Verem AAT

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Liete

peciális list

Verem AAT

Kétvégű

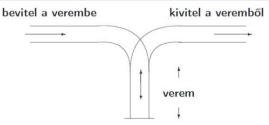
Elsőbbségi sor

AAT

Statikus implementálás Dinamikus angolul *stack*, románul *stivă*

Sajátos tulajdonság

- LIFO lista
- Az elsőként betett elemet törölhetjük ki utoljára
- Nemcsak a törlés, hanem a felhasználás sorrendje is a LIFO stratégia alapján működik
- Mindig az utolsó elemet tartjuk nyilván veremmutató

Adatszerkezetek

Vekov Géz

Lista

Speciális lista

Verem AAT

Várakozási

Kétvégű várakozási so AAT

Elsőbbségi so

Implementálás

Statikus implementálás Dinamikus implementálás

Létrehozás: create()

- előfeltétel: -
- utófeltétel: létrejön egy üres verem, a veremmutató nem mutat sehova

Felszabadítás: destroy(V)

- előfeltétel: -
- utófeltétel: a verem kiürül, és a lefoglalt tárhely felszabadul (ha szükséges)

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Lista

peciális lista

Verem AAT

Kétvégű

AAT Elsőbbségi so

AAT

mplementálás Statikus implementálás Dinamikus implementálás

Beszúrás: push(Verem, <mit>)

- előfeltétel: nincs tele (!) a verem
- utófeltétel: a verembe bekerül a <mit> elem, és a veremmutató erre az elemre mutat

Utolsó (legfelső) elem törlése: pop(Verem)

- előfeltétel: nem üres a verem
- utófeltétel: a veremből kitörlődik az utolsó elem, és a veremmutató az aktuális utolsó elemre mutat (ha van)

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Lista

Speciális lista

Verem AAT

Várakozási

Kétvégű várakozási so AAT

Elsőbbségi so

Implementálás

. Statikus implementálás Dinamikus implementálás

Utolsó (legfelső) elem értéke: top(Verem)

- előfeltétel: nem üres a verem
- utófeltétel: visszatér a legfelső elem értéke

Üres-e: **isEmpty(Verem)**

- előfeltétel: -
- utófeltétel: igazat térít, ha a veremben nincs elem, hamisat, ha van

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Lista

speciális list

Verem AAT

AAT

várakozási so AAT

Elsőbbségi so AAT

> mplementálás Statikus implementálás Dinamikus

(statikus implementálásnál szükséges)

Tele-e: isFull(Verem)

- előfeltétel: -
- utófeltétel: igazat térít, ha a veremben nincs már hely, hamisat, ha van

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Lista

oeciális lista

Verem AAT

verem AA

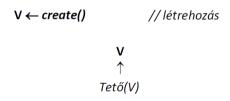
Várakozási sor AAT

várakozási sor AAT

AAT

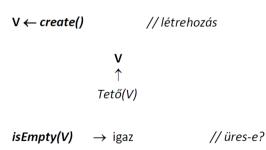
Statikus implementálá

implementa

Adatszerkezetek

Verem AAT

 ${\sf Adatszerkezetek}$

Vekov Géza

Lista

neciális lista

Verem AAT

M4--1--4-1

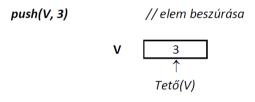
AAT

várakozási sor AAT

AAT

Implementálás

Statikus implementálás

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Lista

Speciálie liet

Verem AAT

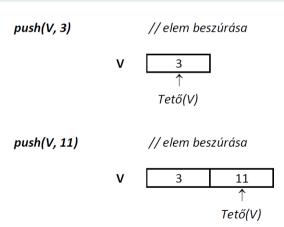
Várakozási s

AAT

AAT

Elsőbbségi so AAT

Implementálás Statikus implementálás

 ${\sf Adatszerkezetek}$

Vekov Géza

Lista

peciális list

Verem AAT

Vereili AAI

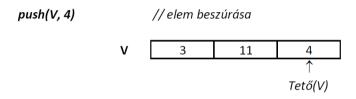
AAT

várakozási so A AT

AAT

Implementálás

Statikus implementálás

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Lista

neciális list

Verem AAT

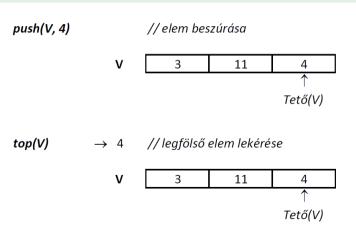
Várakozási sor AAT

Kétvégű várakozási sor ΔΔΤ

AAT

Implementálás

Statikus implementálás Dinamikus implementálás

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Lista

peciális list:

Verem AAT

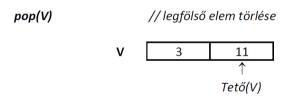
M4--1--4-1

AAT

AAT

Elsőbbségi so AAT

Statikus implementálás Dinamikus

Adatszerkezetek

Vekov Géza

List

neciális listá

Verem AAT

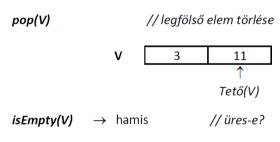
Várakozási sor AAT

várakozási sor AAT

AAT Elsőbbségi sor

Implementálás

Statikus implementálás Dinamikus

Adatszerkezetek

Vekov Géza

List

neciális list

Verem AAT

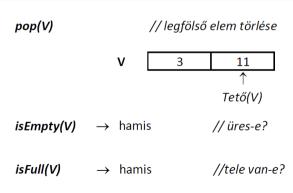
AAT

Kétvégű

AAT Fleőbbeégi sz

AAT

mplementálás Statikus implementálás Dinamikus

Adatszerkezetek

Vekov Géz

Lista

Speciális list

Verem AAT

vereni AA

Kétvégű

Elsőbbségi so

AAT

Implementálás

implementálás Dinamikus Példa

destroy(V)

// felszabadítás

V ← null

Verem AAT: valódi példa

Adatszerkezetek

Vekov Géz

Lista

speciális lis

Verem AAT

AAT

várakozási so AAT

Elsőbbségi sor AAT

Implementálás

Statikus implementálás Dinamikus implementálás

Példa

Adott egy zárójelezett kifejezés. Ellenőrizzük, hogy helyes-e a zárójelezés! Példák:

- $\blacksquare \{xx[xx()]xx\}$ helyes
- (xx(xx())xxx)xxx) nem helyes

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Lista

Speciális list

Verem AA

Várakozási sor AAT

Kétvégű várakozási sor AAT

Elsőbbségi so

Implementálás

implementálás

Dinamikus

implementálás

Várakozási sor AAT

Várakozási sor AAT

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Lieta

speciális list

Verem AAT

Várakozási sor

AAT

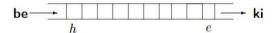
Kétvégű várakozási so: AAT

Elsőbbségi so AAT

Statikus implementálás Dinamikus angolul queue, románul șir de așteptare

Sajátos tulajdonság

- FIFO lista
- Az elsőként betett elemet törölhetjük ki először
- Nemcsak a törlés, hanem a felhasználás sorrendje is a FIFO stratégia alapján működik
- Az első és az utolsó elemet egyaránt nyilvántartjuk

Adatszerkezetek

Vekov Géza

. . .

speciális list

Verem AAT

Várakozási sor AAT

Kétvégű várakozási so AAT

Elsőbbségi so AAT

Implementálás

Statikus implementálás Dinamikus

Létrehozás: create()

- előfeltétel: -
- utófeltétel: létrejön egy üres várakozási sor

Felszabadítás: destroy(VSor)

- előfeltétel: -
- utófeltétel: a várakozási sor kiürül, és a lefoglalt tárhely felszabadul (ha szükséges)

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Lista

peciális listá

verem AAT

Várakozási sor AAT Kétvégű

AAT Elsőbbségi so

AAT

Statikus implementálás Dinamikus implementálás

Beszúrás: push(VSor, <mit>)

- előfeltétel: nincs tele (!) a várakozási sor
- **utófeltétel**: a várakozási sor végére bekerül a <mit> elem, frissül az utolsó elem mutatójának az értéke

Első elem törlése: pop(VSor)

- előfeltétel: nem üres a várakozási sor
- utófeltétel: a várakozási sorból kitörlődik az első elem, frissül az első elem mutatójának az értéke

Adatszerkezetek

Vekov Géz

I toka

Speciális lista

Verem AAT

Várakozási sor AAT

Kétvégű várakozási son AAT

Elsőbbségi so

AAT

Statikus implementálás Első elem értéke: peek(VSor)

■ előfeltétel: nem üres a várakozási sor

utófeltétel: visszatér az első elem értéke

Üres-e: isEmpty(VSor)

előfeltétel: -

utófeltétel: igazat térít, ha a várakozási sorban nincs elem, hamisat, ha van

Adatszerkezetek

Vekov Géz

Lista

peciális list

Várakozási sor AAT

várakozási so: AAT

Elsőbbségi so

AAT

Statikus implementálás (statikus implementálásnál szükséges)

Tele-e: isFull(VSor)

- előfeltétel: -
- utófeltétel: igazat térít, ha a várakozási sorban nincs már hely, hamisat, ha van

Adatszerkezetek

Várakozási sor AAT

Példa

Eleje(S) Vége(S)

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Lista

peciális lista

Verem AA

Várakozási sor AAT

Kétvégű várakozási sor

AAT

Implementálás

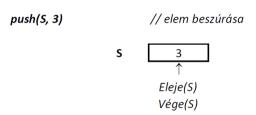
Statikus implementálás

```
S \leftarrow create() // létrehozás
\begin{array}{c} S \\ \uparrow \\ Eleje(S) \\ V\'ege(S) \end{array}
isEmpty(S) \rightarrow igaz // \ddot{u}res-e?
```

Adatszerkezetek

Várakozási sor

AAT

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Lista

Speciálie liet

Verem AA7

Várakozási sor

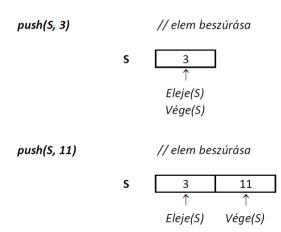
AAT

várakozási sor AAT

Elsőbbségi sor

Implementálás

Statikus implementálás Dinamikus

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Lista

neciális listá

Verem AA7

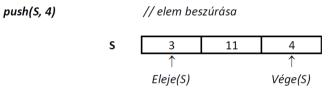
Várakozási sor AAT

Kétvégű várakozási sor

AAT

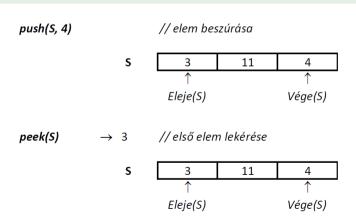
AAT

Statikus implementálás Dinamikus

Adatszerkezetek

Várakozási sor AAT

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Lista

oeciális listá

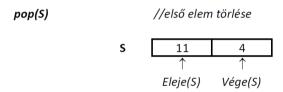
Verem AAT

Várakozási sor AAT

Kétvégű

várakozási sor AAT

Statikus implementálás

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Lista

neciális listá

Verem AAT

Várakozási sor AAT

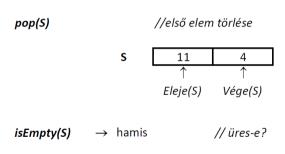
Kétvégű

várakozási sor AAT

AAT

Implementálás

Statikus implementálás Dinamikus implementálás

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Lieta

neciális listá

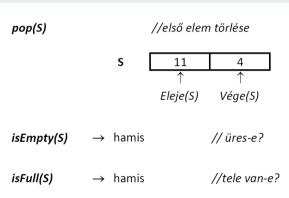
Verem AA7

Várakozási sor AAT

Kétvégű várakozási sor

AAT

Statikus implementálás

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Lista

Speciális list

Verem AA7

Várakozási sor AAT

Kétvégű várakozási so

várakozási sor AAT

Elsőbbségi sor

Implementálás

Statikus

implementálás Dinamikus Példa

destroy(S)

// felszabadítás

 $\mathsf{S} \leftarrow null$

Várakozási sor

Kérdés

Mikor használna vermet?

www.menti.com - 2399 1094

Vekov Géz

. . .

Speciális lis

Várakozási sor AAT

Kétvégű várakozási sor AAT

AAT

Implementalas

implementálás Dinamikus

Kérdés

Mikor használna várakozási sort?

www.menti.com - 2399 1094

Kétvégű várakozási sor

Kétvégű várakozási sor AAT

Kétvégű várakozási sor AAT

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Lista

peciális list

Várakozáci e

Kétvégű

várakozási sor AAT

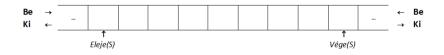
Elsőbbségi so AAT

Implementálás

Statikus implementálás Dinamikus implementálás angolul deque (double-ended queue), románul șir de așteptare cu două capete

Sajátos tulajdonság

- A várakozási sor általánosítása várakozási sor + verem
- Mindkét végén be lehet tenni és ki lehet venni elemeket
- Csak a végein szabad műveleteket végezni
- Az első és az utolsó elemet egyaránt nyilvántartjuk

Adatszerkezetek

Kétvégű várakozási sor AAT

<u>Létre</u>hozás: **create()**

- előfeltétel: -
- utófeltétel: létrejön egy üres kétvégű várakozási sor

Felszabadítás: **destroy(DVSor)**

- előfeltétel: -
- utófeltétel: a kétvégű várakozási sor kiürül, és a lefoglalt tárhely felszabadul (ha szükséges)

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Lista

peciális list

Várakozási so

Kétvégű

várakozási sor AAT

Elsőbbségi sor AAT

Implementálás Statikus implementálás Dinamikus

Beszúrás elejére: push_front(DVSor, <mit>)

- előfeltétel: nincs tele (!) a kétvégű várakozási sor
- utófeltétel: a kétvégű várakozási sor elejére bekerül a <mit> elem, frissül az első elem mutatójának az értéke

Beszúrás végére: push_back(DVSor, <mit>)

- előfeltétel: nincs tele (!) a kétvégű várakozási sor
- utófeltétel: a kétvégű várakozási sor végére bekerül a <mit> elem, frissül az utolsó elem mutatójának az értéke

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Lista

peciális lista

Verem AAT

Várakozási so:

Kétvégű várakozási sor AAT

Elsőbbségi sor AAT

Implementálás Statikus Első elem törlése: pop_front(DVSor)

- előfeltétel: nem üres a kétvégű várakozási sor
- utófeltétel: a kétvégű várakozási sorból kitörlődik az első elem, frissül az első elem mutatójának az értéke

Utolsó elem törlése: pop_back(DVSor)

- előfeltétel: nem üres a kétvégű várakozási sor
- utófeltétel: a kétvégű várakozási sorból kitörlődik az utolsó elem, frissül az utolsó elem mutatójának az értéke

Adatszerkezetek

Vekov Géz

Lista

peciális list

Várakozási s

Kétvégű

várakozási sor AAT

Elsőbbségi so AAT

Implementálás

Statikus implementálás Dinamikus implementálás

Első elem értéke: peek_front(DVSor)

- előfeltétel: nem üres a kétvégű várakozási sor
- **utófeltétel**: visszatér az első elem értéke

Utolsó elem értéke: peek_back(DVSor)

- előfeltétel: nem üres a kétvégű várakozási sor
- **utófeltétel**: visszatér az utolsó elem értéke

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Lista

peciális list

Várakozási so

Kétvégű várakozási sor AAT

Elsőbbségi sor AAT

Implementálás

Statikus implementálás Dinamikus implementálás

Üres-e: isEmpty(DVSor)

- előfeltétel: -
- utófeltétel: igazat térít, ha a kétvégű várakozási sorban nincs elem, hamisat, ha van

(statikus implementálásnál szükséges)

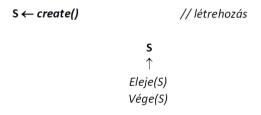
Tele-e: isFull(DVSor)

- előfeltétel: -
- utófeltétel: igazat térít, ha a kétvégű várakozási sorban nincs már hely, hamisat, ha van

Adatszerkezetek

Kétvégű várakozási sor

AAT

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Lista

peciális list

., ...

AAI

Kétvégű várakozási sor AAT

AAI Elsőbbségi so

Implementálás

Statikus implementálás

implementál

```
S \leftarrow create() // létrehozás
\begin{array}{c} S \\ \uparrow \\ Eleje(S) \\ V\'ege(S) \end{array}
isEmpty(S) \rightarrow igaz // \ddot{u}res-e?
```

 ${\sf Adatszerkezetek}$

Vekov Géza

Lista

neciális list

Verem AAT

...

Kétvégű

várakozási sor AAT

AAT

Statikus implementálás Dinamikus Példa

push_front(S, 3)

// elem beszúrása az elejére

S

Eleje(S)

Vége(S)

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Lista

peciálie liet

Verem AA7

...

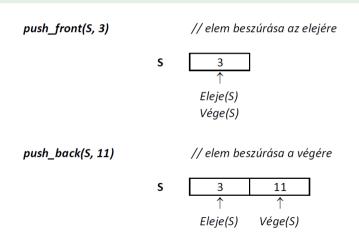
Kétvégű

várakozási sor AAT

Elsőbbségi sor

Implementálás

Statikus implementálás Dinamikus implementálás

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Lista

oeciális listá

Verem AAT

Várakozási .

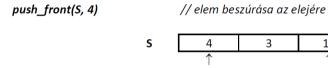
Kétvégű

várakozási sor AAT

Elsőbbségi so

Implementálás

Statikus implementálás Dinamikus Példa

Eleie(S)

Vége(S)

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Lists

neciális list:

Verem AAT

Várakozási

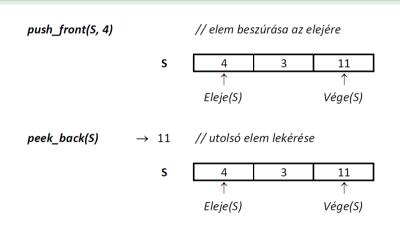
Kétvégű várakozási sor

várakozási sor AAT

Elsőbbségi sor

Implementálás

Statikus implementálás Dinamikus

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Lista

peciális lista

Verem AAT

Várakozási

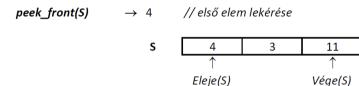
Kétvégű

várakozási sor AAT

AAI Elsőbbségi son

Implementálás

Statikus implementálás Dinamikus

Adatszerkezetek

Vekov Géza

List

peciális list

Verem AAT

Várakozási

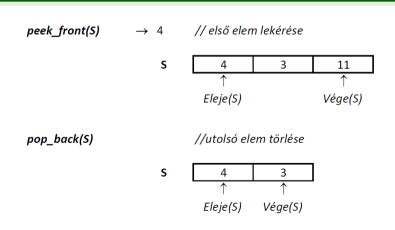
Kétvégű

várakozási sor AAT

Elsőbbségi son

Implementálás

Statikus implementálás Dinamikus

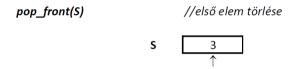

Adatszerkezetek

Kétvégű

várakozási sor AAT

Eleje(S) Vége(S)

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Lista

peciális list

Verem AA

...

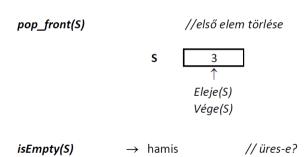
Kétvégű

várakozási sor AAT

Elsőbbségi so

Implementálás

Statikus implementálás Dinamikus

Adatszerkezetek

Kétvégű várakozási sor

AAT

Példa

isFull(S)

hamis

//tele van-e?

Adatszerkezetek

Kétvégű várakozási sor AAT

```
Példa
                                                          //tele van-e?
               isFull(S)
                                       hamis
```

destroy(S) // felszabadítás

← null

Vekov Géza

Lista

Speciális list

Verem AA7

Várakozási s AAT

Kétvégű várakozási so

Elsőbbségi sor AAT

Implementálás

implementálás

implementálás

Elsőbbségi sor AAT

Elsőbbségi sor AAT

Adatszerkezetek

Vekov Géz

peciális lista

...

Várakozási s

Kétvégű

várakozási so AAT

Elsőbbségi sor AAT

mplementálás Statikus implementálás Dinamikus implementálás angolul priority queue, románul coada de prioritate

Sajátos tulajdonság

- Rendezett lista
- A legnagyobb/legkisebb prioritású elemet törölhetjük ki először
- A beszúrás rendezetten történik

Megjegyzés

A kupacoknál lesz a részletes tárgyalása.

Vekov Géza

Lista

Speciális list

Verem AA

Várakozási s

Kétvégű várakozási sor

AAT

Implementálás

implementálá:

Dinamikus implementálás

Statikus implementálás

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Lista

speciális list

vereili AAT

Kétvégű várakozási so

Elsőbbségi soi

AAT

Statikus implementálás Dinamikus

- Tömb segítségével történik
- Az első/utolsó indexek nyilvántartásával és módosításával működik
- Korlátozott tárhelyet biztosít
- Egyes műveletek költségesek
- Ha a specifikáció támogatja hatékony

Statikus verem

Adatszerkezetek

Vekov Géza

List

Speciálie liet

Verem AAI

Várakozási se AAT

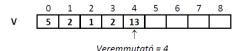
Kétvégű várakozási so AAT

Elsőbbségi so

Implementálás

Statikus implementálás Dinamikus implementálás

- Rögzítjük a verem *maximális méretét*
- A veremmutató az utolsó (legfölső) elem indexét tartalmazza
- A veremmutató üres veremnél -1
- Túlcsordulás: új elem beszúrása teli verembe
- Beszúrás a végére, kivétel a végéről
- Alulcsordulás: elem lekérdezése/törlése üres veremből

Statikus várakozási sor

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Lista

peciális list

Várakozási s

Kétvégű várakozási so

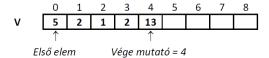
Elsőbbségi so

AAT

Implementálás

Statikus implementálás Dinamikus implementálás

- Rögzítjük a várakozási sor maximális méretét
- A vége mutató az utolsó elem indexét tartalmazza
- A vége mutató üres sornál -1
- Beszúrás a végére, kivétel az elejéről (csúsztatással vagy anélkül)
- Túlcsordulás: új elem beszúrása teli várakozási sorba
- Alulcsordulás: elem lekérdezése/törlése üres várakozási sorból

Statikus implementálás

Adatszerkezetek

Vekov Géza

Lista

peciális list

Verem AAT

Várakozási

Kétvégű várakozási sc

Elsőbbségi sc

Implementálás

Statikus implementálás Dinamikus

Hatékonyság - statikus verem

■ Beszúrás: *O*(1)

■ Törlés: *O*(1)

■ Hátrány: rögzített méret

Hatékonyság - statikus várakozási sor

■ Beszúrás: *O*(1)

■ Törlés: O(1) vagy O(n) (csúsztatással vagy nélküle)

■ **Hátrány**: rögzített méret

Dinamikus implementálás

Adatszerkezetek

Vekov Géz

Lista

peciális list

verem AA

Várakozási s AAT

várakozási so AAT

Elsőbbségi sor AAT

mplementálás Statikus implementálás Dinamikus implementálás

- Egyszeresen vagy kétszeresen láncolt listákkal
- Az első/utolsó indexek nyilvántartásával és módosításával működik
- A tárhely korlátja a felhasználható memória mérete

Vekov Geza

Lista

specialis lis

Verem AA

Várakozási

Kétvégű várakozási s

Elsőbbségi so

AAT

Canallana

implementálá

Dinamikus implementálás

Kérdések

 $\mathsf{K\acute{e}rd\acute{e}sek?} \ \odot$